

PRAVILNIK

O RADIO OPREMI I TELEKOMUNIKACIONOJ TERMINALNOJ OPREMI

("Sl. glasnik RS", br. 11/2012)

I UVODNE ODREDBE

Predmet pravilnika

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bitni zahtevi za radio opremu i telekomunikacionu terminalnu opremu (u daljem tekstu: RiTT oprema) i drugi zahtevi i uslovi koji moraju da budu ispunjeni za stavljanje na tržište i/ili upotrebu RiTT opreme, postupci ocenjivanja usaglašenosti RiTT opreme, znak usaglašenosti i označavanje usaglašenosti i zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti.

Područje primene

Član 2

Ovaj pravilnik primenjuje se na RiTT opremu.

Ovaj pravilnik primenjuje se i na medicinske uređaje i aktivne medicinske implantate koji za svoj rad upotrebljavaju radio-talase, kao i na uređaje koji se, kao sastavni delovi ili kompletni uređaji, ugrađuju u vozila.

Ovaj pravilnik ne primenjuje se na:

- 1) RiTT opremu koju upotrebljavaju radioamateri, osim radioamaterske opreme koja je dostupna na tržištu;
- 2) RiTT opremu koja je namenjena pomorskim i vazduhoplovnim radio-komunikacijama, a koja je predmet posebnih propisa;
- 3) radio i televizijske prijemnike namenjene isključivo za prijem radio i televizijskih programa;
- 4) RiTT opremu koju isključivo za svoje potrebe koriste državni organi nadležni za poslove odbrane, za unutrašnje poslove i Bezbednosno-informativna agencija.

Značenje pojedinih izraza

Član 3

Pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) Deklaracija o usaglašenosti je isprava kojom proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik potvrđuje da RiTT oprema na koju se odnosi ova isprava ispunjava bitne zahteve iz ovog pravilnika;
- 2) zastupnik je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Republici Srbiji, koje je proizvođač pismeno ovlastio da za njegov račun preduzima radnje iz ovlašćenja, a u vezi sa stavljanjem proizvoda na tržište Republike Srbije;
- 3) radio oprema je proizvod ili njegova odgovarajuća komponenta koja omogućava komunikaciju emitovanjem i/ili prijemom radiotalasa, uz upotrebu radio-frekvencijskog spektra namenjenog zemaljskim ili svemirskim radio komunikacijama;

4) radio-frekvencijski spektar je deo elektromagnetnog spektra koji se odnosi na radio-frekvencije konvencionalno smeštene u opsegu od 9 kHz do 3000 GHz;

5) klasa opreme je klasa koja označava pojedine vrste uređaja koji se u smislu ovog pravilnika smatraju istim ili sličnim i interfejs za koje su ti uređaji projektovani, pri čemu uređaj može pripadati u više klasa opreme;

6) interfejs je terminalna tačka mreže, koja je fizička priključna tačka na kojoj korisnik pristupa javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži i/ili radiointerfejs koji određuje radio put između radio opreme, zajedno sa njihovim tehničkim specifikacijama, koje obuhvataju detaljne tehničke karakteristike tih interfejsa;

7) štetna smetnja je neželjeni signal koji degradira kvalitet prenosa, ometa, prekida ili na drugi način ugrožava rad određenog elektronskog komunikacionog uređaja ili sistema, koji funkcioniše u skladu sa definisanim kriterijumima kvaliteta prenosa signala;

8) telekomunikaciona terminalna oprema je proizvod, odnosno njegova komponenta, koja se, u celini ili delimično, koristi za pružanje elektronskih komunikacionih usluga, a priključuje se direktno ili indirektno, bilo kojim putem, na interfejs javnih elektronskih komunikacionih mreža;

9) uređaj je bilo koja oprema koja obuhvata radio opremu i/ili telekomunikacionu terminalnu opremu;

10) proizvođač je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje izrađuje proizvod ili lice koje se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svog poslovnog imena, imena ili naziva, žiga, neke druge prepoznatljive oznake ili na drugi način;

11) harmonizovani standard je standard donet od strane evropskih organizacija za standardizaciju i to: Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN), Evropskog komiteta za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) ili Evropskog instituta za standarde u oblasti telekomunikacija (ETSI), na osnovu naloga Evropske Komisije i koji je objavljen u Službenom listu Evropske unije;

12) stavljanje na tržište je prvo činjenje dostupnim opreme na tržištu Republike Srbije radi isporuke ili upotrebe, sa ili bez naknade;

13) stavljanje u upotrebu jeste prvo korišćenje opreme za njenu predviđenu namenu u Republici Srbiji;

14) znak usaglašenosti je oznaka koju proizvođač stavlja na proizvod i kojim se potvrđuje da je taj proizvod usaglašen sa propisanim tehničkim zahtevima.

II BITNI I DRUGI ZAHTEVI I USLOVI ZA RiTT OPREMU

Bitni zahtevi za RiTT opremu

Član 4

RiTT oprema mora da ispunjava bitne zahteve koji se odnose na:

1) zaštitu zdravlja i bezbednosti ljudi i drugih korisnika, uključujući i bitne zahteve u vezi sa bezbednošću u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje oblast električne opreme koja je namenjena za korišćenje u okviru određenih granica napona, ali bez primene granica napona iz tog propisa;

2) elektromagnetsku kompatibilnost (EMC) koja je uređena posebnim propisom.

Radio oprema, pored zahteva iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, mora da se projektuje i proizvodi na način koji omogućava efikasno korišćenje radio-frekvencijskog spektra, a radi izbegavanja štetnih smetnji.

Dodatni zahtevi za RiTT opremu

Član 5

Za pojedine klase i potklase RiTT opreme, kao i uređaje posebnog tipa izuzetno se mogu propisati i dodatni zahtevi koji se odnose na:

- 1) umrežavanje sa drugim uređajima i priključenje na odgovarajuće interfejs;
- 2) zaštitu elektronskih komunikacionih mreža od mogućih zloupotreba, ometanja rada, odnosno značajnog umanjivanja kvaliteta usluge;
- 3) zaštitu podataka o ličnosti i privatnosti pretplatnika i korisnika;
- 4) osiguravanje sprečavanja zloupotreba i prevara;
- 5) osiguravanje pristupa hitnim službama;
- 6) olakšavanje upotrebe osobama s invaliditetom.

Tehničke specifikacije interfejsa

Član 6

Tehničke specifikacije interfejsa moraju da budu detaljno opisane da bi se proizvodila telekomunikaciona terminalna oprema koja omogućava sve elektronske komunikacione usluge koje se pružaju putem tih interfejsa i moraju posebno da sadrže sve potrebne podatke koji omogućavaju proizvođačima opreme da obavljaju odgovarajuća ispitivanja, prema sopstvenom izboru, a koja su neophodna da bi bili zadovoljeni bitni zahtevi iz člana 4. ovog pravilnika, koji se primenjuju na telekomunikacionu terminalnu opremu.

Klase RiTT opreme

Član 7

Klase RiTT opreme su:

- 1) RiTT oprema I Klase, koja predstavlja RiTT opremu koja se slobodno, bez ograničenja, može staviti na tržište Republike Srbije i/ili upotrebu;
- 2) RiTT oprema II Klase, koja predstavlja opremu čije je stavljanje na tržište i/ili upotrebu ograničeno u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, zbog toga što ta oprema stvara štetne smetnje, predstavlja opasnost po zdravlje ljudi ili onemogućava efikasnu upotrebu radio-frekvencijskog spektra.

Lista klasa i potklasa opreme navedena je u Prilogu 8. ovog pravilnika koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Pretpostavka usaglašenosti

Član 8

Ako je uređaj izrađen u skladu sa srpskim standardima, kojim su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi ili delovi tih standarda, smatra se da ta oprema ispunjava bitne zahteve iz člana 4. ovog pravilnika.

Pretpostavka usaglašenosti iz stava 1. ovog člana ograničena je na obim primenjenih standarda sa spiska standarda, kao i relevantnih bitnih zahteva koji su utvrđeni u tim standardima.

Spisak srpskih standarda kojima se preuzimaju harmonizovani standardi iz oblasti RiTT opreme sastavlja i objavljuje ministar nadležan za oblast elektronskih komunikacija u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i propisom donetim na osnovu tog zakona.

III STAVLJANJE RiTT OPREME NA TRŽIŠTE

Član 9

RiTT oprema se slobodno stavlja na tržište i/ili upotrebu u Republici Srbiji ako ispunjava bitne zahteve iz člana 4. ovog pravilnika i ako se instalira, održava i koristi u skladu sa svojom predviđenom namenom.

RiTT oprema koja ne ispunjava neki od zahteva iz člana 4. ovog pravilnika i ostale zahteve i uslove, može da se izlaže i predstavlja na sajmovima, izložbama ili drugim sličnim javnim manifestacijama, ako se na toj opremi nalazi vidna i jasno istaknuta oznaka da se takva oprema ne može stavlјati na tržište niti koristiti u Republici Srbiji.

Javno izlaganje i predstavljanje opreme iz stava 2. ovog člana moguće je samo ako su prethodno preduzete odgovarajuće mere za sprečavanje elektromagnetskih smetnji.

Član 10

Proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik RiTT opreme, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, uz proizvod pruža:

- 1) uputstvo za upotrebu na srpskom jeziku;
- 2) tehničke karakteristike te opreme;
- 3) podatke o vrstama interfejsa na koje se ta oprema može priključiti;
- 4) istaknuto upozorenje o mogućim ograničenjima korišćenja radio opreme, odnosno o potrebi pribavljanja dozvole za korišćenje radio frekvencije.

Proizvođač RiTT opreme, njegov zastupnik ili uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, može, na zahtev korisnika, da učini dostupnim primerak Deklaracije o usaglašenosti sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika, odnosno foto-kopiju originalne Deklaracije o usaglašenosti (*EC Declaration of Conformity*) sa prevodom na srpski jezik.

Proizvođač RiTT opreme, njegov zastupnik ili uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, može primerak Deklaracije o usaglašenosti sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika, odnosno foto-kopiju originalne Deklaracije o usaglašenosti (*EC Declaration of Conformity*), sa prevodom na srpski jezik, da učini dostupnim i na svojim službenim Internet stranicama, pri čemu mora da priloži i adresu Internet stranice u uputstvu za upotrebu RiTT opreme.

RiTT oprema prilikom stavljanja na tržište Republike Srbije mora imati znak usaglašenosti iz člana 19. ovog pravilnika, a u skladu sa Prilogom 7, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Stavljanje RiTT opreme u upotrebu i pravo priključenja na mrežu

Član 11

RiTT oprema može da se stavi u upotrebu u skladu sa svojom predviđenom namenom ako ispunjava zahteve i druge uslove utvrđene ovim pravilnikom.

Zaštitna klauzula

Član 12

Upotreba RiTT opreme koja je stavlјena na tržište Republike Srbije, koja ispunjava zahteve iz člana 4. ovog pravilnika, na koju je stavlјen znak usaglašenosti iz člana 19, koju prati Deklaracija o usaglašenosti RiTT opreme i koja se koristi u skladu sa predviđenom namenom ili u uslovima koji se mogu razumno predvideti,

može se ograničiti ili zabraniti ako ta oprema stvara štetne smetnje, predstavlja opasnost po zdravlje ljudi ili onemogućava efikasnu upotrebu radio-frekvencijskog spektra, a u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

IV TELO ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI, POSTUPCI ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI I OZNAČAVANJE USAGLAŠENOSTI RiTT OPREME

Član 13

Ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika može da sprovede, odnosno da u njemu učestvuje:

- 1) proizvođač;
- 2) imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti (u daljem tekstu: Imenovano telo).

Imenovano telo

Član 14

Imenovano telo može da obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti RiTT opreme, ako ispunjava zahteve za ocenjivanje usaglašenosti iz Priloga 5, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Imenovano telo se određuje na osnovu rešenja o imenovanju koje donosi ministar nadležan za poslove elektronskih komunikacija, a na način i po postupku koji je uređen zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i posebnim propisom.

Postupak za ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme koji sprovodi proizvođač

Član 15

Ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika sprovodi Proizvođač primenom Postupka interne kontrole proizvodnje u skladu sa Prilogom 1, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Postupci za ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme koje sprovodi ili u kojima učestvuje Imenovano telo

Član 16

Imenovano telo učestvuje u postupku Interne kontrole proizvodnje i ispitivanja uređaja u skladu sa Prilogom 2, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Imenovano telo sprovodi:

- 1) Postupak ocenjivanja usaglašenosti pregledom tehničke dokumentacije u skladu sa Prilogom 3, koji je štampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;
- 2) Postupak ocenjivanja usaglašenosti putem potpunog obezbeđivanja kvaliteta u skladu sa Prilogom 4, koji je štampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Primenjeni postupci za ocenjivanje usaglašenosti po vrstama RiTT opreme

Član 17

Za telekomunikacionu terminalnu opremu, koja za svoj rad ne upotrebljava radio-talase, kao i za radio opremu koja radi samo kao prijemnik, postupak ocenjivanja usaglašenosti sprovodi se, prema izboru proizvođača opreme, u skladu sa priložima 1, 3. ili 4. ovog pravilnika.

Za opremu koja koristi radio talas, a koja ne obuhvata opremu iz stava 1. ovog člana, a za koju je proizvođač opreme primenio standarde iz člana 8. ovog pravilnika u postupak ocenjivanja usaglašenosti sprovodi se, prema izboru proizvođača opreme, u skladu sa priložima 2, 3. ili 4. ovog pravilnika.

Za opremu koja koristi radio talase, a koja ne obuhvata opremu iz stava 2. ovog člana, a za koju proizvođač opreme nije primenio standarde iz člana 8. ovog pravilnika ili ih je primenio delimično, postupak ocenjivanja usaglašenosti sprovodi se, prema izboru proizvođača opreme, u skladu sa priložima 3. ili 4. ovog pravilnika.

Potvrda o usaglašenosti

Član 18

Proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, pre stavljanja na tržište RiTT opreme na koju se primenjuje ovaj pravilnik, po svom izboru, dostavlja Imenovanom telu primerak Deklaracije o usaglašenosti te opreme ili njenu overenu fotokopiju sa pripadajućom tehničkom dokumentacijom u skladu sa Prilogom 3. radi potvrđivanja usaglašenosti RiTT opreme sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Na osnovu priložene dokumentacije iz stava 1. ovog člana Imenovano telo, ako utvrdi usaglašenost RiTT opreme, izdaje potvrdu o usaglašenosti te opreme sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika.

Potvrda o usaglašenosti opreme sadrži, naročito: poslovno ime, odnosno naziv proizvođača, naziv ovog pravilnika i broj službenog glasila u kome je taj pravilnik objavljen, vrstu opreme i oznaku tipa opreme čija se usaglašenost potvrđuje.

Potvrda o usaglašenosti iz stava 2. ovog člana važi za isti tip, odnosno vrstu RiTT opreme istog proizvođača tri godine od dana izdavanja ove potvrde.

Imenovano telo vodi evidenciju o izdatim potvrdama iz stava 2. ovog člana i na zahtev proizvođača ili njegovog zastupnika, odnosno uvoznika, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, izdaje izvod iz evidencije koji sadrži, naročito podatke o poslovnom imenu ili nazivu proizvođača i vrsti, odnosno tipu RiTT opreme za koji je izdata Potvrda o usaglašenosti i roku njenog važenja.

Evidenciju o izdatim potvrdama Imenovano telo objavljuje na svojoj službenoj internet stranici.

Za nove isporuke RiTT opreme istog proizvođača i iste vrste, odnosno tipa RiTT opreme za koju je izdata Potvrda o usaglašenosti nije potrebno dostavljati Imenovanom telu dokumentaciju iz stava 1. ovog člana, a kao dokaz o važenju izdate Potvrde o usaglašenosti koristi se izvod iz evidencije iz stava 5. ovog člana.

Na osnovu Potvrde o usaglašenosti ili izvoda iz evidencije izdatih od Imenovanog tela, proizvođač ili njegov zastupnik, odnosno uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, stavlja na RiTT opremu Srpski znak usaglašenosti.

Troškove pregleda dokumentacije i izdavanja Potvrde o usaglašenosti snosi podnosilac dokumentacije iz stava 1. ovog člana.

Visina troškova iz stava 9. ovog člana određuje se cenovnikom Imenovanog tela i ona mora biti srazmerna obimu i složenosti dokumentacije koja se pregleda i vremenu koje je potrebno za obavljanje tog pregleda.

Za izdavanje izvoda iz evidencije iz stava 5. ovog člana mogu se naplatiti troškovi izdavanja, najviše do visine neophodnih troškova za izradu izvoda, što se utvrđuje cenovnikom Imenovanog tela.

Dostavljanje dokumentacije i pribavljanje Potvrde o usaglašenosti iz st. 1. i 2. ovog člana, ne odnosi se na proizvođača RiTT opreme koja je proizvedena u Republici Srbiji i za koju je ocenjivanje usaglašenosti sprovedeno od strane Imenovanog tela u skladu sa prilogima 1, 2. i 4. ovog pravilnika.

Označavanje usaglašenosti RiTT opreme

Član 19

RiTT oprema, koja je u skladu sa svim odgovarajućim bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika, pre stavljanja na tržište mora biti označena znakom usaglašenosti u skladu sa Prilogom 7. ovog pravilnika, koji je štampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Znak usaglašenosti na RiTT opremu stavlja proizvođač ili njegov zastupnik, odnosno uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, na vidnom mestu tako da bude čitljiv i neizbrisiv, u skladu sa propisom kojim se određuje način stavljanja i upotreba znakova usaglašenosti.

Na RiTT opremu se mogu stavljati i drugi znakovi, simboli, natpisi ili druge oznake, pod uslovom da se time ne smanjuje vidljivost, čitljivost i/ili značenje znaka usaglašenosti.

Ako je određena RiTT oprema predmet i drugih propisa kojima se uređuju druga pitanja, a kojima se takođe propisuje stavljanje znaka usaglašenosti, stavljeni znak usaglašenosti označava da je ta oprema usaglašena i sa zahtevima tih drugih propisa.

Ako se ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme sprovodi u skladu sa postupcima ocenjivanja usaglašenosti iz priloga 2, 3. ili 4. ovog pravilnika, uz oznaku usaglašenosti mora se navesti i registarski broj tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Pored oznaka iz st. 1 - 5. ovog člana, RiTT oprema II Klase se označava u skladu sa Prilogom 8.2. ovog pravilnika.

Na RiTT opremu se ne mogu stavljati drugi znakovi, simboli, natpisi ili druge oznake čije stavljanje je zabranjeno zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Neodgovarajuće označavanje

Član 20

Neodgovarajućim označavanjem RiTT opreme, smatra se stavljanje znaka, simbola, natpisa ili druge oznake čije stavljanje je zabranjeno zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, kao i:

- 1) stavljanje znaka usaglašenosti na RiTT opremu na koju se ne primenjuje ovaj pravilnik;
- 2) nepostojanje znaka usaglašenosti na RiTT opremi koja je usaglašena sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Stavljanje i upotreba znaka usaglašenosti, kao i drugih znakova, simbola, natpisa ili drugih oznaka, obezbeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i posebnim propisom donetim na osnovu tog zakona.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21

Od dana stupanja na snagu ovog pravilnika do dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom, označavanje usaglašenosti uređaja, na koje se primenjuje ovaj pravilnik, obavlja se stavljanjem Srpskog znaka usaglašenosti u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, označavanje usaglašenosti uređaja stavljanjem Srpskog znaka usaglašenosti obavlja se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom označavanje usaglašenosti aparata na koje se primenjuje ovaj pravilnik obavlja se stavljanjem CE znaka u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, označavanje usaglašenosti uređaja stavljanjem CE znaka obavlja se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 22

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom član 18. ovog pravilnika prestaje da važi.

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, član 18. ovog pravilnika prestaje da važi od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 23

Odredbe ovog pravilnika ne primenjuju se na uređaje koji su stavljeni na tržište Republike Srbije prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Propisi koji prestaju da važe

Član 24

Danom početka primene ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o radio opremi i telekomunikacionoj terminalnoj opremi ("Službeni glasnik RS", broj 67/11).

Stupanje na snagu Pravilnika

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. juna 2012. godine.

Prilog 1.

INTERNA KONTROLA PROIZVODNJE

Ovaj prilog propisuje način ocenjivanja usaglašenosti u kojem proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik utvrđuje i izjavljuje da RiTT oprema ispunjava bitne zahteve iz člana 4. ovog pravilnika. Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik izdaje Deklaraciju o usaglašenosti i svaki uređaj označava znakom usaglašenosti iz člana 19. ovog pravilnika.

Proizvođač mora da pripremi tehničku dokumentaciju iz stava 4. ovog priloga, koju on ili njegov ovlašćeni zastupnik čuvaju u periodu od najmanje deset godina od dana proizvodnje poslednjeg takvog uređaja i daju je na uvid nadležnom inspektor, u skladu sa njegovim zahtevom.

U slučaju kada proizvođač nema sedište u Republici Srbiji, a nema ni ovlašćenog zastupnika u Republici Srbiji, čuvanje tehničke dokumentacije i davanja na uvid nadležnom inspektor preuzima lice koje je odgovorno za stavljanje RiTT opreme na tržište.

Tehnička dokumentacija mora da omogući ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika i mora da obuhvati projektovanje, proizvodnju i rad uređaja, a posebno mora da sadrži sledeće:

- opšti opis uređaja;
- idejni projekat, proizvodne nacрте i šeme komponenata i drugih sastavnih delova;
- opise i objašnjenja potrebna za razumevanje navedenih proizvodnih šema i nacрта za rad uređaja;
- spisak harmonizovanih standarda koji su primenjeni u potpunosti ili delimično, a kada harmonizovani standardi ne postoje ili nisu primenjivi, opise i objašnjenja rešenja na osnovu kojih je ostvareno da bitni zahtevi iz člana 4. ovog pravilnika budu ispunjeni;
- rezultate sprovedenih proračuna, ispitivanja i dr.;
- izveštaje o obavljenim ispitivanjima i merenjima.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik mora da čuva primerak Deklaracije o usaglašenosti zajedno sa tehničkom dokumentacijom.

Proizvođač mora da preduzme sve potrebne mere kako bi proizvodni postupak osigurao usaglašenost proizvedenih uređaja sa tehničkom dokumentacijom iz stava 4. ovog priloga i sa uslovima utvrđenim zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Prilog 2.

POSTUPAK INTERNE KONTROLE PROIZVODNJE I ISPITIVANJE UREĐAJA

Postupak interne kontrole proizvodnje i ispitivanja uređaja sprovodi se primenom postupka za ocenjivanje usaglašenosti iz Priloga 1. i sledećih dodatnih zahteva:

1. Za sve vrste uređaja sva bitna radio ispitivanja mora da sprovede proizvođač samostalno ili da se ta ispitivanja obave u njegovo ime. Imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti, koje odabere proizvođač, odlučuje o tome koja se bitna radio ispitivanja moraju obaviti, osim u slučaju kada su ta radio ispitivanja utvrđena standardima iz člana 8. ovog pravilnika.
2. Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik mora da dâ izjavu da su obavljena sva bitna radio ispitivanja iz tačke 1. ovog priloga i da radio oprema ispunjava bitne zahteve iz člana 4. ovog pravilnika i da na radio opremu stavi registarski broj imenovanog tela.

Prilog 3.

POSTUPAK OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI PREGLEDOM TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

Postupak ocenjivanja usaglašenosti pregledom tehničke dokumentacije sprovodi se primenom postupka za ocenjivanje usaglašenosti iz Priloga 2. i sledećih dodatnih zahteva:

1. Proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, podnosi jednom ili ka više imenovanih tela zahtev za ocenjivanje usaglašenosti RiTT opreme. U slučaju da je proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, podneo zahtev za ocenjivanje usaglašenosti te opreme ka više imenovanih tela, obaveštava svako od tih tela o podnošenju zahteva drugim imenovanim telima. Uz zahtev za ocenjivanje usaglašenosti prilaže se tehnička dokumentacija koju čini dokumentacija iz Priloga 1. stav 4. ovog pravilnika i izjava o obavljenim radio ispitivanjima iz Priloga 2. ovog pravilnika (ako se radi o RiTT opremi iz člana 17. st. 2. i 3.).
2. Imenovano telo mora da razmotri priloženu tehničku dokumentaciju iz tačke 1. ovog priloga i da da izjavu o usaglašenosti da je RiTT oprema usaglašena sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika, ako utvrdi da je ta usaglašenost pravilno dokazana. Ako imenovano telo utvrdi da usaglašenost RiTT opreme sa bitnim zahtevima iz člana 4. ovog pravilnika nije pravilno dokazana, proizvođaču ili njegovom ovlašćenom zastupniku,

kao i drugim uključenim imenovanim telima za ocenjivanje usaglašenosti, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, dostavlja mišljenje da RiTT oprema ne ispunjava bitne zahteve iz člana 4. ovog pravilnika."

3. Po davanju izjave iz tačke 2. ovog priloga proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik izdaje Deklaraciju o usaglašenosti i svaki uređaj označava znakom usaglašenosti iz člana 19. ovog pravilnika.

4. Proizvođač, njegov zastupnik ili uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, u periodu od najmanje deset godina od dana proizvodnje poslednjeg takvog uređaja, čuva tehničku dokumentaciju iz tačke 1. ovog priloga i daje na uvid nadležnom inspektor, u skladu sa njegovim zahtevom.

Prilog 4.

POSTUPAK POTPUNOG OBEZBEĐENJA KVALITETA

1. Potpuno obezbeđenje kvaliteta je postupak u kojem proizvođač, koji u svemu ispunjava zahteve iz tačke 2. ovog priloga, osigurava i izjavljuje da određeni proizvod ispunjava uslove propisane ovim pravilnikom. Proizvođač označava svaki proizvod na način iz člana 19. ovog pravilnika i izdaje Deklaraciju o usaglašenosti, koju prilaže uz svaki proizvod.

2. Proizvođač uspostavlja potvrđeni sistem kvaliteta iz tačke 3. ovog priloga za projektovanje, proizvodnju i završni nadzor i ispituje proizvode podvrgavaju se nadzoru iz tačke 4. ovog priloga.

3. Sistem kvaliteta:

3.1. Proizvođač Imenovanom telu podnesi zahtev za ocenjivanje svog sistema kvaliteta, koji sadrži sledeće:

- sve bitne podatke o određenom proizvodu;
- dokumentaciju o sistemu kvaliteta.

3.2. Sistem kvaliteta treba da osigura usaglašenost proizvoda sa uslovima propisanim ovim pravilnikom i da bude dokumentovan na uredan i sistematski način, u obliku pisanih metodologija, postupaka i uputstava.

Dokumentacija o sistemu kvaliteta mora da osigura opšte razumevanje metodologija i postupaka kvaliteta, kao što su programi, planovi, priručnici i zapisi o kvalitetu, a posebno mora da sadrži odgovarajući opis:

- ciljeva kvaliteta i organizacionog sistema, odgovornosti i ovlašćenja uprave u projektovanju i kvalitetu proizvoda;
- tehničkih specifikacija, uključujući harmonizovane standarde i tehničke propise, kao i odgovarajuće specifikacije ispitivanja koje će se primeniti u slučaju kada se harmonizovani standardi neće u potpunosti primeniti, način na koji će se osigurati usaglašenost proizvoda sa odgovarajućim bitnim zahtevima;
- nadzora projektovanja i tehnike provere projektovanja, postupaka i sistema mera koji će se primeniti u projektovanju proizvoda, a u skladu sa pripadajućom klasom proizvoda;
- odgovarajućih tehnika, postupaka i sistema mera proizvodnje, upravljanja kvalitetom i osiguranja kvaliteta, koje će se primeniti;
- pregleda i ispitivanja koja će se obaviti pre, za vreme i nakon proizvodnje, učestalost njihovog sprovođenja, kao i rezultata ispitivanja obavljenih pre proizvodnje, gde je to primenjivo;
- načina na koji se utvrđuje da prostor i oprema za pregled i ispitivanje zadovoljavaju odgovarajuće zahteve za sprovođenje tih pregleda i ispitivanja;
- zapisa o kvalitetu, kao što su izveštaji o nadzoru, podaci o ispitivanju, podaci o umeravanju, izveštaji o osposobljenosti osoblja, itd.;

- načina nadzora nad ostvarivanjem traženog kvaliteta proizvoda i projektovanja i delotvornosti sistema kvaliteta.

3.3. Imenovano telo mora da oceni sistem kvaliteta da bi se utvrdilo da li su ispunjeni zahtevi iz tačke 3.2. ovog priloga, pri čemu se smatra da sistemi kvaliteta, koji primenjuju odgovarajući harmonizovani standard, zadovoljavaju zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga.

Imenovano telo posebno treba da oceni da li sistem obezbeđuje upravljanje kvalitetom usaglašenosti proizvoda sa uslovima propisanim ovim pravilnikom u pogledu odgovarajuće dokumentacije iz tačke 3.1. i 3.2. ovog priloga, uključujući i rezultate ispitivanja koje je dostavio proizvođač.

Komisija za proveru ima najmanje jednog člana sa iskustvom procenitelja u odgovarajućoj proizvodnoj tehnologiji. Postupak ocenjivanja mora da sadrži i proceniteljev obilazak proizvodnih pogona proizvođača.

Proizvođač mora da se obavestiti o odluci. Obaveštenje mora da sadrži zaključke o sprovedenom pregledu i obrazloženu odluku.

3.4. Proizvođač preuzima odgovornost za ispunjavanje zahteva koje proizlaze iz potvrđenog sistema kvaliteta i održava ga u odgovarajućem i delotvornom stanju.

Proizvođač ili njegov zastupnik redovno izveštava Imenovano telo, koje je odobrilo sistem kvaliteta, o svakoj nameravanoj promeni u sistemu kvaliteta.

Imenovano telo treba da proceni predložene promene i utvrdi da li promenjeni sistem kvaliteta ispunjava i dalje zahteve iz tačke 3.2. ovog priloga ili je potrebno ponoviti postupak ocenjivanja.

Proizvođač mora da bude obavešten o odluci. Obaveštenje mora da sadrži zaključke o sprovedenoj proceni i obrazloženu odluku.

4. Nadzor nad sistemom kvaliteta:

4.1. Svrha nadzora je da se utvrdi da li proizvođač ispunjava pravilno sve zahteve koji proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

4.2. Da bi se sprovođenje nadzora obavilo, proizvođač Imenovanom telu i nadležnom inspektoru omogućava pristup lokacijama za projektovanje, proizvodnju, nadzor, ispitivanje i skladištenje, da im pruži sve potrebne podatke i dokumentaciju, a posebno sledeće:

- dokumentaciju o sistemu kvaliteta;

- zapise o kvalitetu predviđene onom delom sistema kvaliteta koji se odnosi na projektovanje, kao što su rezultati analiza, proračuna, ispitivanja, itd.;

- zapise o kvalitetu predviđene onim delom sistema kvaliteta koji se odnosi na proizvodnju, kao što su izveštaji o nadzoru, podaci o ispitivanju, podaci o umeravanju, izveštaji o osposobljenosti osoblja itd.

4.3. Imenovano telo treba da obavlja provere u primerenim vremenskim intervalima kako bi se osiguralo da proizvođač održava i primenjuje sistem kvaliteta, a izveštaje o obavljenoj proveru mora se dostaviti proizvođaču.

4.4. Imenovano telo može da obavi i nenajavljeni obilazak proizvođača radi provere ispravnog delovanja sistema kvaliteta, tokom kojeg mogu da se, prema potrebi, obave ispitivanja ili da se naredi obavljanje ispitivanja. Izveštaji o obavljenom obilasku moraju da se dostave proizvođaču, kao i ispitni izveštaji, ako je obavljeno ispitivanje.

5. Proizvođač je, u razdoblju od najmanje deset godina od dana proizvodnje poslednjeg uređaja, čuva i pruža na uvid ovlašćenom telu za ocenjivanje usaglašenosti sledeće:

- dokumentaciju o sistemu kvaliteta iz tačke 3.1. alineja 2. ovog priloga;
  - promene u sistemu kvaliteta iz tačke 3.4. stav 2. ovog priloga;
  - odluke i izveštaje ovlašćenog tela za ocenjivanje usaglašenosti iz tačke 3.4. stav 4. tač. 4.3. i 4.4. ovog priloga.
6. Imenovana tela moraju da međusobno razmenjuju podatke u vezi sa potvrdama o sistemu kvaliteta, uključujući izdate potvrde.

Prilog 5.

OSNOVNI ZAHTEVI KOJE MORA DA ISPUNJAVA IMENOVANO TELO

Imenovano telo mora da ispunjava sledeće osnovne zahteve:

1. Odgovorna lica, zaposlena i druga angažovana lica Imenovanog tela (u daljem tekstu: zaposleni) ne mogu biti projektanti, proizvođači, dobavljači ili ugrađivači RiTT opreme, operatori elektronskih komunikacionih mreža ili elektronskih komunikacionih usluga, niti ovlašćeni zastupnici bilo koje od tih lica, već moraju biti nezavisni i ne mogu ni na koji način biti uključeni u projektovanje, proizvodnju, prodaju ili održavanje RiTT opreme, niti mogu predstavljati lica uključena u te delatnosti, što ne isključuje mogućnost razmene tehničkih podataka između proizvođača RiTT opreme i imenovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti.
2. Imenovano telo i zaposleni moraju da obavljaju zadatke za koje su ovlašćeni sa najvišim stepenom profesionalnog integriteta i tehničke sposobnosti, nezavisno od svake vrste pritiska i uticaja, posebno finansijske prirode, koji bi mogli da utiču na donošenje njegovih odluka ili na ishod ispitivanja uređaja koji se ocenjuje, i to u odnosu na sva lica ili grupe lica koje su posredno ili neposredno zainteresovane za ta ispitivanja.
3. Imenovano telo mora da raspolaže potrebnim prostorom i opremom, kao i stručno osposobljenim zaposlenima za pravilno obavljanje administrativnih i tehničkih poslova u vezi sa zadacima za koje je ovlašćeno.
4. Zaposleni koji su odgovorni za obavljanje ispitivanja moraju da imaju odgovarajuće stručno i tehničko obrazovanje, zadovoljavajuću osposobljenost za obavljanje ispitivanja koja sprovode, odgovarajuće iskustvo u obavljanju takvih ispitivanja, kao i sposobnost izrade potrebnih potvrda, zapisa i izveštaja o ispitivanjima kojima se dokazuju obavljena ispitivanja.
5. Nepristranost zaposlenih koji obavljaju ispitivanja mora biti zagarantovana, a njihova naknada za rad ne sme da zavisi od broja obavljenih ispitivanja, niti od rezultata tih ispitivanja.
6. Imenovano telo mora da bude osigurano od odgovornosti za štetu za poslove koje obavlja.
7. Zaposleni čuvaju poslovnu tajnu u vezi sa svim podacima koje saznaju u obavljanju poverenih poslova.
8. Imenovano telo mora da ima odgovarajući akt kojim će biti propisan postupak za obavljanje poslova za ocenjivanje usaglašenosti, uključujući i postupak odlučivanja po prigovorima na rad tog tela i donete odluke.

Prilog 6.

DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI

Deklaracija o usaglašenosti mora posebno da sadrži sledeće podatke:

- podatke o identifikaciji uređaja (proizvođač uređaja, naziv, vrsta, tip, model i namena uređaja);
- poslovno ime, odnosno naziv ili ime i adresu sedišta proizvođača i kad je to odgovarajuće, poslovno ime, odnosno naziv ili ime i adresu sedišta njegovog zastupnika;

Veličina znaka određuje se prema visini V znaka koja može imati samo zaokružene vrednosti standardnih brojeva prema redu veličina R10 izraženih u milimetrima (mm) prema srpskom standardu SRPS A.A0.001-Standardni brojevi, brojčane vrednosti i definicije.

Visina V znaka iznosi, po pravilu, najmanje 5 mm.

Uz Srpski znak se stavlja jedinstveni broj imenovanog, odnosno ovlašćenog tela za ocenjivanje usaglašenosti iz registra imenovanih, odnosno ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti, ako je to telo sprovodilo, odnosno učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti.

Prilog 8. **KLASE OPREME I NAČIN OZNAČAVANJA TIH KLASA**

8.1 Lista klasa i potklasa RiTT opreme

8.1.1. I Klasa RiTT opreme

8.1.1.1. Terminalna oprema u okviru fiksnih mreža i RiTT oprema koja za svoj rad ne upotrebljava radio talase:

Klasa 1.1 ISDN (ISDN *Basic Rate*, ISDN *Primary Rate*, ISDN U, širokopolasni ISDN ATM)

Klasa 1.2 PSTN (pojedinačna analogna linija, analogne konekcije za više korisnika (sa ili bez DDI), oprema prikačena za *Centrex* interfejs ili virtualne privatne mreže)

Klasa 1.3 Iznajmljene linije (2w i 4w analogne (osnovni opseg), 2w i 4w analogne (za prenos glasa), digitalne, SDH, optičke)

Klasa 1.4 Oprema za prenos podataka u fiksnoj mreži (X.21, X.25, *ethernet*, *token ring*, *token bus*, TCP/IP, *frame relay*)

Klasa 1.5 Interaktivna oprema za emitovanje u fiksnoj mreži (*unswitched vision/sound*, *switched vision/sound*)

Klasa 1.6 Teleks (*single line* oprema, *multiple line* oprema)

Klasa 1.7 Radio oprema koja radi kao prijemnik

Klasa 1.8 Ostala terminalna oprema u okviru fiksnih mreža

8.1.1.2. RiTT oprema koja emituje radio talase samo pod kontrolom mreže

Klasa 1.9 GSM telefoni, uključujući GSM 900, GSM 1800, GSM 1900 (i u slučaju primene GSM 450)

Klasa 1.10 TETS opreme

Klasa 1.11 Zemaljske stanice za potrebe kopnenih mobilnih sistema u radio frekvencijskim opsezima 1,5/1,6 GHz

Klasa 1.12 Zemaljske stanice za potrebe kopnenih mobilnih sistema u Ku radio frekvencijskom opsegu

Klasa 1.13 TETRA korisnička radio oprema koja ne koristi direktni mod rada (*non-DMO*),

Klasa 1.14 Satelitske zemaljske stanice za ličnu komunikaciju u radio frekvencijskim opsezima 1,6/2,4 GHz

Klasa 1.15 Satelitske zemaljske stanice za ličnu komunikaciju u radio frekvencijskim opsezima 1,9/2,1 GHz

Klasa 1.16 Zemaljske stanice kopnenih mobilnih sistema za prenos podataka u radio frekvencijskim opsegu 1,5/1,6 GHz

Klasa 1.17 Ostala radio oprema, koja emituje radio talase samo pod kontrolom mreže

8.1.1.3. Tehnički harmonizovani radio predajnici čije stavljanje u upotrebu nije ograničena

Klasa 1.8 DECT oprema

8.1.2 II Klasa RiTT opreme

Klasa 2.0 Ostala oprema

Klasa 2.1 VSAT oprema u radio frekvencijskom opsegu C (*C-band*)

Klasa 2.2 VSAT oprema u radio frekvencijskom opsegu Ku (*Ku-band*)

Klasa 2.3 Satelitske zemaljske stanice za potrebe prikupljanja vesti u radio frekvencijskom opsegu Ku (*Ku-band*)

Klasa 2.4 TETRA direktni mod rada

Klasa 2.5 TETRAPOL

Klasa 2.6 Privatni mobilni radio

Klasa 2.7 *Short Range Devices*

Klasa 2.8 Mikrotalasni linkovi

Klasa 2.9 Fiksni radio linkovi

Klasa 2.10 Predajnici za emitovanje televizijskog programa

Klasa 2.11 Radio oprema koja se koristi za pomorske komunikacije

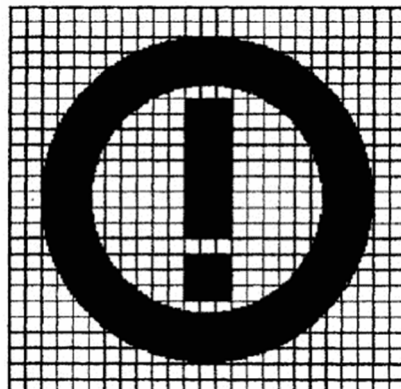
Klasa 2.12 Infrastrukturna oprema (npr. bazne stanice)

Klasa 2.13 Radio oprema koja radi u radio frekvencijskim opsezima namenjeni radio amaterima

8.2. Označavanje klasa RiTT

RiTT oprema I Klase ne obeležava se posebnim znakom.

RiTT oprema II Klase obeležava se znakom upozorenja u sledećem obliku:

Tip dokumenta:	Propis
Naslov:	PRAVILNIK O RADIO OPREMI I TELEKOMUNIKACIONOJ TERMINALNOJ OPREMI ("Sl. glasnik RS", br. 11/2012)
Rubrika:	X-3 - Standardizacija i akreditacija i sertifikacija/Tehnički zahtevi i normativi za proizvode
Nivo dokumenta:	Republike Srbije
Glasilost:	Službeni glasnik RS, broj 11/2012 od 14/02/2012
Vrsta propisa:	Pravilnici
Propis na snazi:	22/02/2012 -
Verzija na snazi:	22/02/2012 -
Početak primene:	01/06/2012
Osnov za donošenje:	Na osnovu člana 6. stav 1. Zakona o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti ("Službeni glasnik RS", broj 36/09) i člana 44. stav 1. Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni glasnik RS", broj 44/10), na predlog Republičke agencije za elektronske komunikacije, Ministar kulture, informisanja i informacionog društva donosi PRAVILNIK O RADIO OPREMI I TELEKOMUNIKACIONOJ TERMINALNOJ OPREMI
Donosilac:	Ministarstvo kulture, informisanja i informacionog društva
Ugašeni propisi:	PRAVILNIK O RADIO OPREMI I TELEKOMUNIKACIONOJ TERMINALNOJ OPREMI ("Sl. glasnik RS", br. 67/2011)
Natpropisi:	1. ZAKON O TEHNIČKIM ZAHTEVIMA ZA PROIZVODE I OCENJIVANJU USAGLAŠENOSTI ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009) 2. ZAKON O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA ("Sl. glasnik RS", br. 44/2010)
Uneto u bazu:	21/02/2012
Komentar urednika:	Odredbe ovog pravilnika ne primenjuju se na uređaje koji su stavljeni na tržište Republike Srbije prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog pravilnika. -